

Aankijken in mededogen

Franciscaanse vredeswake

Samenstelling:

Tinne Grolus, stafmedewerker Franciscaanse spiritualiteit; lid van de werkgroep Vredesspiritualiteit Pax Christi Vlaanderen (tinnegrolus@gmail.com)

Dit document is ook beschikbaar als wordbestand. Bestellen via vredesspiritualiteit@paxchristi.be

Welkom

Vrede en alle goeds voor u allen! Wees welgekomen op deze Franciscaanse vredeswake, waarin wij ons verbonden mogen weten met de dragende kracht van ons bestaan. Wanneer we elkaar aankijken met een blik van mededogen, dan laten we ons voeden door de Ene die wij mogen noemen: Vader, Zoon en Heilige Geest.

Hij kijkt ons aan in mededogen. Hij noemt onze naam, ontwapenend en liefdevol. Laat ons leren zo naar elkaar te kijken. Niet met een bril van kritiek, oordeel en onbegrip, maar met een bril van verdragen, gedogen, mee-dragen, mededogen. Alleen zo kan onze kwetsbaarheid ons zacht maken.

Soms hoor je wel eens dat Jezus keek met de ogen van iemand die verliefd was op het leven. Zonder wat onaf is te ontkennen, ziet hij onze kracht, waarin wij verder kunnen groeien. En hij blijft ons ononderbroken oproepen op om ook die verliefde bril op te zetten, om ieders schoonheid en groeikracht te zien.

Het thema van de vredesweek is 'Schiet ontwikkeling niet aan flarden'. Vanavond verstaan we deze slogan zo: kijk naar de kracht van mensen en zorg dat die zich verder kan ontwikkelen! Een warme oproep om met mededogen te leren kijken, elkaars pad te verlichten en de rivier van de liefde te laten stromen!

Lied

M: Jan Marten de Vries

T: Inder Lalbahadoersing (vertaling van een traditionele hindoetekst)

In: En alle angst voorbij. 25 Vredesliederen (www.kerkenvrede.nl)

Verlicht het pad van de ander met jouw licht.

Laat de rivier van de liefde toch stromen.

Omhels de mens die je ziet op je weg.

Laat de rivier van de liefde toch stromen.

Ook de arme, ook de zieke.

Laat de rivier van de liefde toch stromen.

Als je niemand meer ziet om je heen,
je hebt geen vrienden, geen metgezel, niets,
weet dan dat je Schepper nog waakt over jou.
Hem is het liefst diegeen' die niet vlucht

in welvaart of eigen kracht.

Deel met eenieder de parel van liefde.
Laat de rivier van de liefde toch stromen.

De hoop is vervlogen, verlangens gebroken,
ik ben afgedreven van de oever.
Sluit dan niet de deur van uw genade
maar kom mij te hulp!

Laat toch het licht van uw genade weer schijnen.
Laat de rivier van de liefde toch stromen. (3x)

Moment van inkeer

Wanneer we het hoofd boven water proberen te houden, sluiten we ons af en bewapenen we ons voor aanvallen van buitenaf. We blokkeren dan onze eigen ontwikkeling en schieten - vaak vanuit een verdedigende houding - ook de ontwikkeling van anderen aan flarden.

Om ontwapenend in het leven te staan en ons hart te openen, om op een milde manier naar de ander te kunnen kijken, hebben we nood aan herbronning en bezinning. Dan komen we God weer op het spoor, in ons hart en in ons dagelijkse leven, in elkaar, in de natuur, in de verhalen uit de rijke christelijke traditie of in andere inspiratiebronnen. Hoe meer wij ongewapend op de ander kunnen toetreden, hoe meer we zijn, haar en onze eigen ontwikkeling bevorderen.

Ook jij, Franciscus, voelde die nood aan bezinning en herbronning om mildheid en mededogen te blijven opbrengen voor de ander. Soms deed je dat door je terug te trekken in gebed, soms door zingend rond te trekken, vol lof over de schepping, vaak door in gesprek te gaan met mensen op je weg en hen de Blijde Boodschap te vertellen.

Samen met Jezus, jouw leermeester,
spoor jij ons aan om niet in oordeel, spot of wraak te blijven hangen,
zelfs wanneer de ander ons onrecht aandoet;
om mild te worden voor onszelf en voor elkaar
en Gods hulp in te roepen wanneer dat moeilijk is.
Jij nodigt ons uit om ons te ontwapenen,
hoe gewapend onze omgeving ook is.
Jij laat zien hoe ons bange, koude hart kan smelten
wanneer we met volle aandacht kijken
naar de mensen en de schepping om ons heen.
Jij toont met jouw leven hoe we ons kunnen afstemmen op God,
die ons, mensen, te boven gaat en tegelijk meest intiem nabij is.

Samen

God, geef ons de moed om zowel naar binnen als naar buiten te keren,
naar de ontelbare plaatsen waar Gij U laat vinden:
in onszelf, in de ander, overal waar we komen.

Sta ons bij in het afbreken van onze scheidingsmuren
en in het achterlaten van onze wapens.
Dat we mensen mogen worden met een milde blik en uitgestoken handen:
wij vragen het U in Jezus' naam. Amen.

Lied

*Heb steeds vertrouwen (3x na elkaar)
Op de muziek van 'Nada te turbe' (Taizé)*

Heb steeds vertrouwen in God, in het leven
Heb steeds vertrouwen, God zal je leiden
God zal je leiden, wees jij zijn liefde
voor alle mensen. Amen

De drie rovers

Naar De Fioretti. Verhalen over Sint Franciscus, nr. 26

Meestal waren ze tot de tanden bewapend, de drie rovers die rondzwierven in de streek en het leven tot een hel maakten voor de mensen die er woonden. Maar deze keer niet. Ze hadden honger. Ze klopten op de deur van het huis waar de broeders verbleven en smeekten gardiaan Angelus hen iets te eten te geven, toen die de deur opende. "Schamen jullie je niet?", voer die uit. "Hoe durven jullie na zoveel kwaad aan te richten eten te vragen aan de dienaren van God die zelf van aalmoezen leven! Jullie zijn niet waard dat de aarde jullie draagt, zo respectloos gaan jullie met Gods schepselen om. Maak dat je wegkomt!"

Iets later kwam Franciscus terug van bedeltocht en aanhoorde hij broeder Angelus' verhaal. "Ik kan je onbarmhartig gedrag niet goedkeuren", zei Franciscus, "want zondaars worden gemakkelijker tot God gebracht door goedheid dan door bittere verwijten. Ook tegenover zondaars moeten wij mildheid betrachten, zoals Jezus deed toen hij met hen at."

Daarop droeg Franciscus broeder Angelus op om de rovers achterna te gaan en hun in zijn naam het brood en de wijn te brengen die hij bijeen had gebedeld. Hij zei: "Vraag hen nederig om vergeving voor je ongastvrije gedrag en zeg hen dat ik hen vraag om vanaf nu geen kwaad meer te doen." Intussen ging Franciscus bidden om het hart van de rovers te openen voor het gebaar van broeder Angelus.

Die deed wat Franciscus hem had opgedragen. De drie rovers luisterden vol verbazing naar de verontschuldigungen van broeder Angelus. Voorzichtig aten en dronken ze van wat Franciscus hen aanbood. Ze zeiden tegen elkaar: "Wij zijn echt een hopeloos stel schooiers. Wij stelen en gebruiken geweld en nu komt die heilige broeder naar ons toe en vraagt ons nederig om vergiffenis voor de terechte woorden die hij tegen ons sprak!"

Daarop gingen ze naar Franciscus en zeiden: "Franciscus, als u nog enige hoop heeft dat God onze vele zonden zou willen vergeven, dan zijn we bereid om alles te doen wat u ons zegt en goed te maken wat we fout deden." Franciscus, die hen liefdevol en welwillend ontving, bemoedigde hen: "Gods genade is zo groot dat niets bij hem onmogelijk is!" Door die woorden durfden de drie rovers hun hart nu helemaal openen en begonnen ze hun leven te beteren.

Ruime stilte

Lied

En waar zij komen ademt het (3x3)

T & M: Herman Verbeek – CD 1, Getijden. Monnikenzangen van Herman Verbeek, lied nr. 20

Ruime stilte

Leren kijken zoals Jezus (Joh. 8, 1-11)

Jezus ging naar de Olijfberg, en vroeg in de morgen was hij weer in de tempel. Het hele volk kwam naar hem toe, hij ging zitten en gaf hun onderricht. Toen brachten de schriftgeleerden en de Farizeeën een vrouw bij hem die op overspel betrappt was. Ze zetten haar in het midden en zeiden tegen Jezus: 'Meester, deze vrouw is op heterdaad betrappt toen ze overspel pleegde. Mozes draagt ons in de wet op zulke vrouwen te stenigen. Wat vindt u daarvan?' Dit zeiden ze om hem op de proef te stellen, om te zien of ze hem konden aanklagen. Jezus bukte zich en schreef met zijn vinger op de grond. Toen ze bleven aandringen, richtte hij zich op en zei: 'Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen.' Hij bukte zich weer en schreef op de grond. Toen ze dat hoorden gingen ze weg, een voor een, de oudsten het eerst, en ze lieten hem alleen, met de vrouw die in het midden stond. Jezus richtte zich op en vroeg haar: 'Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?' 'Niemand, heer,' zei ze. 'Ik veroordeel u ook niet,' zei Jezus. 'Ga naar huis en zondig vanaf nu niet meer.'

Ruime stilte

Lied

En waar zij komen ademt het (3x3)

Ruime stilte

Een korte commentaar

Franciscus zegt: "Veroordeel de rovers niet. Geef hen wat ze nodig hebben en vraag hen het goede te doen." Jezus zegt: "Ik veroordeel u niet. Ga naar huis en zondig vanaf nu niet meer." Jezus en Franciscus leren ons met mededogen kijken naar elkaar en naar onze kleine kanten. Zij doen wat we nét niet verwachten: hun mildheid is altijd groter dan hun oordeel, zo sterk laten ze Gods genade werken in hun hart.

Wanneer we de wapens trekken, weten we meestal diep vanbinnen dat het niet klopt wat we doen, hoeveel redenen we ook aandragen om een ander te veroordelen. Veroordelen werkt averechts. Wie zondigt, moet juist uitgenodigd worden. Want onder de wapens waarmee mensen zichzelf proberen te beschermen, schuilt een zacht hart. Durven we te vertrouwen dat dit hart altijd zal spreken en gehoord wil worden? Durven we kwetsbaar te worden in plaats van in de verdediging te gaan en met ons oordelende vingertje klaar te staan? Laat ons mildheid en begrip oefenen, vanuit het vertrouwen dat ieder mens kan groeien en dat ook onze visie beperkt is.

Hoe verschillend we allemaal ook zijn – ieder zijn eigen kleur – en hoezeer we ons hart ook afsluiten en bewapenen, we mogen stralen, ieder apart en allemaal samen!

Lied

Regenboog-canon (7x, indien mogelijk in canon)

T & M: Berre van Thielt

Kijk naar de kleuren van de regenboog, hoe ze stralen!
Zo ook elk van U!

Wij zegenen elkaar

Wanneer ouders en grootouders hun kind of kleinkind te slapen leggen, geven ze het soms een kruisje om het te zegenen en te behoeden. Dat kleine gebaar zegt zoveel over de genade die we nodig hebben om te leven: we kunnen het niet zelf maken, het overkomt ons – of niet.

Franciscus verwoordde het zo:

*“De Levende God zegene en behoede U,
de Aanwezige doe zijn Aangezicht over U lichten en zij U genadig.
Hij-die-is verheffe zijn Aangezicht over U, en geve U vrede”*

We willen u uitnodigen om elkaar te zegenen, met een handoplegging of een kruisje, in je eigen woorden of met het sprekende ‘*God zegene en beware je*’ of ‘*Ik wens je vrede en alle goeds*’.

Ik zal mijn linkerbuur vragen me te zegenen, en als hij mij gezegend heeft, is het zijn beurt om aan zijn linkerbuur te vragen hem te zegenen. We doen het rustig, de kring rond.

Eventueel zachte achtergrondmuziek

Onze Vader...

Afsluitend gebed

God,
Gij blijft mij aankijken vol liefde.
Ik ontvang uw mededogen
en laat het toe in mijn hart,
dat zich laat kneden door U.
Hoe klein en arm ik soms ook ben
wees aanwezig in mijn blik.
Laat mij wat ik van U ontvang
uitstralen naar iedereen,
want wij zijn allen uw kinderen.
Dit vragen wij U, verbonden met
Franciscus, uw nederige dienaar
en in eenheid met Jezus Christus. Amen.

Slotlied

Laat ons tot slot samen, voor alle schepselen waarmee we op deze wereld verbonden zijn, zingend Gods zegen vragen.

Bevelen wij elkaar (Zingt Jubilate 26a)

T: Sytze de Vries; M: Willem Vogel

Bevelen wij elkaar in de hoede van de Eeuwige,
zegene ons de grote Naam!

Met vrede gegroet en gezegend met licht!

Voor wie zoeken in de stilte naar een vuur voor hart en handen:

Met vrede gegroet en gezegend met licht!

Voor wie zingen op Gods adem van de hoop die niet zal doven:

Met vrede gegroet en gezegend met licht!

Voor wie roepen om vrede, van gerechtigheid dromen:

Met vrede gegroet en gezegend met licht!

Voor wie wachten in vertrouwen dat de liefde zal blijven:

Met vrede gegroet en gezegend met licht!

Het licht van Gods ogen gaat over u op!

De zon van zijn vrede als een nieuwe dag!

Met vrede gegroet en gezegend met licht! (2x)